

ZAVAROVALNI ZASTOPNIKI IN POSREDNIKI

(organiziranost, obdavčitev in vizija)

prof. emeritus dr. Šime Ivanjko

Inštitut za zavarovalništvo

Maribor, 6.11.2013

Vloga in organiziranost

- Vloga zastopnikov in posrednikov v zavarovalništvu.
- Odnos med zastopniki in zavarovalnico.
- Odnos med posredniki in zavarovalnico.
- Nedorečena pravna ureditev razmerij med zavarovalnico, zastopniki in posredniki na trgu (nasprotja, skupni interesi, varstvo potrošnikov, konkurenca , inovativnost idr.).

Obdavčitev zastopniških in posredniških storitev

- Storitve zastopnikov in posrednikov kot finančne storitve in sestavina zavarovalnih poslov.
- Zavarovalni posli brez DDV.
- Obdavčitev zavarovalnih poslov z davkom od prometa.
- Obdavčitev finančnih storitev z davkom od finančnih storitev.

- Davek od prometa zavarovalnih poslov je obdavčitev premije.
- Davek od finančnih storitev je obdavčitev provizije zastopnikov in posrednikov.
- ZDFS določa obdavčitev plačila za opravljene finančne storitve, vendar ne za tista plačila (provizije), ki so obdavčena z davkom od prometa zavarovalnih poslov.

- **Sporno:** gre za dvojno obdavčitev po zakonu ali po razlagi davčnih organov?
- **Nesporno:** ZDFS se ne nanaša na tista plačila za finančne storitve, ki so predmet obdavčenja po ZDZP, tj. zavarovalna premija.
- **Sporno:** različna gramatikalna razlaga ZDFS in ZDZP, administrativni ali vsebinski (teleološki) pristop, pravni formalizem zaradi statistične evidence, stroški in zapletenost brez finančnih učinkov?

- Načelo enotnosti ali neenotnosti premije?
- Premija je sestavljena iz zavarovalno-tehnične premije in stroškovnega dela premije.
- Stroka, ZZavar in praksa zastopata enotnost, davčni organi pa neenotnost premije (nujnost ločevanja zastopniške oziroma posredniške provizije od zav. tehnične premije in od stroškovnega dela premije) (sic!?).

- Napačna utemeljitev neenotnosti premije v določbah 3. al. 7. toč. 1. odst. 83 čl. ZZavar, ki določa, da mora zavarovalna pogodba (polica) le pri življenjskih zavarovanjih z naložbenim tveganjem vsebovati podatek o *„višini vseh posrednih in neposrednih stroškov, vključno z razkritjem metodologije oziroma načinom obračuna teh...“*

- *in 5. toč. 1.odst. 84. člena ZZavar, ki določa, da mora biti zavarovalec, ki je fizična oseba, s posebnim pismom obveščen*
„o višini premije, pri čemer mora biti zavarovalna premija razčlenjena na zavarovalno premijo za posamezne nevarnosti, če zavarovalno razmerje krije nevarnosti iz več zavarovalnih vrst, in o višini prispevkov, davkov in drugih stroškov, ki se zaračunavajo poleg premije, in o skupnem znesku plačil.“

ZZavar o proviziji

- Na zavarovalni polici mora biti ob imenu (firmi) posrednika označena višina provizije ali kakršnegakoli drugega plačila, če zavarovalni posrednik **deluje po naročilu zavarovalnice**, za katerega zavarovalnica odgovarja. (4. odst. 222. čl.).

- Posrednik mora zavarovalcu razkriti, če je zaradi povezanosti z zavarovalnico upravičen do **posebne provizije (provizije za uspeh)** oziroma do **višje provizije za posredovanje pri določenih vrstah zavarovanj.** (223. čl.).

- Posrednik **nima pravice** od zavarovalca zahtevati plačila provizije, če ni s posredniško pogodbo, sklenjeno z zavarovalcem, izrecno pisno drugače dogovorjeno. (**224. člen**).
- Ostale določbe ZZavar o proviziji se nanašajo na aktuarske izračune in poročanje AZN.

Mnenje Inštituta za zavarovalništvo:

1. načelo enotnosti premije je nesporno,
2. provizija je nedeljivi del stroškovne premije in kot sestavina enotne premije,
3. ZZavar ne odstopa od načela enotnosti premije,
4. določila ZZavar o vsebini zavarovalne pogodbe in o obveščanju imajo bistveno drugi namen (varstvo zavarovalca in konkurenca),

5. provizija je kot sestavina enotne premije obdavčena po ZDZP,
6. ZDFS se nanaša na obdavčenje plačila za opravljanje drugih storitev, zastopnika oziroma posrednika, ki nimajo narave premije,
7. oprostitev obdavčenja premije pri življenjskih zavarovanjih nad 10 let se nanaša tudi na provizije, ki delijo enako obravnavo z vidika obdavčevanja kot premija,

8. ni pravno in ekonomsko utemeljenega razloga, da se odstopa od načina obdavčenja provizije v dosedANJI praksi, ker:
- a) ni nobenih pozitivnih finančnih učinkov,
 - b) povzročajo nepotrebne stroške zaradi povečane administracije na vseh ravneh,
 - c) se predpisi o obdavčevanju provizije napačno in nestrokovno razlagajo.

Način obračunavanja davka na provizije, če se odstopa od načela enotnosti premije:

1. zavarovalec plača celotno premijo v skupnem znesku,
2. zavarovalnica obvešča zastopnika oziroma posrednika o višini njegove provizije,
3. zastopnik oziroma posrednik izda račun zavarovalnici za celotni znesek provizije,

4. zavarovalnica izplača provizijo kot del premije zastopniku oziroma posredniku v bruto znesku in od tako zmanjšane premije plača davek po ZDZP,
5. zastopnik oziroma posrednik plača od prejete bruto provizije davek po ZDFS,
6. v obeh premerih se plača davek po 6,5-odstotni stopnji,

7. če je več posrednikov, vsak za svoj del provizije izstavi račun zavarovalnici in vsak za svoj del plača davek po ZDFS,
8. posrednik lahko sklene pisno pogodbo o posredovanju, da mu zavarovalec plača posebej provizijo, kar ni dovoljeno zastopniku?

9. da bi zavarovalnica plačala davek v svojem imenu za račun zastopnika oziroma posrednika in posebej sporočala davčnim organom višino plačila davka od provizije, je za davčne organe nesprejemljivo. (?)

Nobene finančne koristi, temveč nepotrebni stroški zaradi povečane administracije?

Bodočnost zavarovalnih zastopnikov in posrednikov

- Pričakovanje nove direktive o posrednikih.
- Potreba po jasnejših določbah ZZavar.
- Delovanje in vloga zastopnikov in posrednikov terra ignota (neznana zemlja)?
- Nujnost povezovanja v interesne skupine, ki bodo partner zavarovalnicam.
- Nujnost večje strokovnosti in inovativne usposobljenosti opravljanja storitev.

- Jasna opredelitev zavarovalnic do vloge samostojnih zastopnikov in posrednikov.
- Nujen dogovor o standardih glede višine provizij in načinu plačila ter jasna stališča davčnih organov glede obdavčevanja.
- Sporna omejitve posrednikov in samostojnih zastopnikov glede opravljanja drugih podjetniških poslov (praviloma se omejujejo le svobodni poklici, ki niso izključno na trgu).

- Zastopanje in posredovanje državnih organov in gospodarskih subjektov (nujnost razpisov).
- Oblikovanje dobrih poslovnih običajev, standardov, nadzor na delom in varstvo potrošnikov.
- Nujnost raziskav in strokovnega izobraževanja.
- Zavedanje o pomenu družbene odgovornosti zavarovalništva v družbi.

**Hvala za poslušanje in veliko
uspeha pri zavarovalnem
zastopanju in posredovanju
Vam želi**

Inštitut za zavarovalništvo